

Етички став спрема болно дете од анемија

Г.Панова,Г.Шуманов,С.Јовевска,С.Газепов,Б.Панова

Факултет за Медицински науки,,Универзитет Гоце Делчев“Штип

Апстракт

Вовед: Болести на крвта можат да настанат кога се менува бројниот однос на крвните зрнца, било да се зголемуваат или намалуваат. Малите деца емоционално се поврзани со својата мајка, па затоа детето кога е болно и кога мора да се одвои од својата мајка предизвикува стрес кај самото дете.

Цел: Прикажување на бројот на заболени деца од анемија во период од 2012 – 2013 година, детекција на причинителите кои доведуваат до појава на анемија, приказ на заболените деца по возраст и пол.

Материјал и методи: дескриптивен метод на прибирање и статистичка обработка на податоците на бројот на заболени деца од анемија која е предизвикана од дефицит на железо во Штип во 2012 и 2013 година.

во Ј.З.У Клиничка болница ,Штип.

Резултати: 2012 година има вкупно 1157 заболени новороденчиња и мали деца до 6 годишна возраст, од кој 568 биле машки, а останатите 589 биле женски. Додека во 2013 имало вкупно 974 заболени деца и тоа 538 биле машки, а 436 биле женски. **Дискусија:** Постојат повеќе видови на анемија, но една од најчестите причини за појава на анемија е поради дефицит на железо. Најчесто ја има кај децата од 9 до 24 месеци причината е поради консумирање големо количество кравјо млеко, а избегнување храна богата со железо. Вкупно 26 проценти од децата до петгодишна возраст во Република Македонија се анемични според истражувањето кое го направи Институтот за јавно здравје.

Заклучок: Сè повеќе бебиња и дечиња помлади од три години патат од анемија, па затоа е потребно посебно внимание да се обрати на исхраната на детето и да се посветуваат родителите да им даваат храна која што е разнообразна и да биде богата со витамини и минерали. Исто така треба да се избегнуваат многу благи работи, зачинати работи и друга храна која не содржи доволно минерали и витамини.

Клучни зборови: анемија, дефицит на железо, стрес.

Етички став спрема болно дете од анемија

Г.Панова,Г.Шуманов,С.Јовевска,С.Газепов,Б.Панова

Вовед: Малите деца емоционално се поврзани со својата мајка, па затоа детето кога е болно и кога мора да се одвои од својата мајка предизвикува стрес кај самото дете. Децата се вознемирени, склони се кон плачење, се плашат од белите мантили на лекарите, па затоа е неопходно здравствениот работник да му пристапи на детето како свој родител. Во здравствените установи исто така е потребно да има играчки и собите во кои се сместени децата да бидат соодветни за нив. Целта на медицинската сестра е да се погрижи и да овозможи на децата да им биде пријатно додека пристојуваат во болница и да немаат никакви негативни спомени, без притоа да имаат некакви трауми. Тие треба со разговори и преку игра да му помогнат на детето да го надмине стравот и во ниту еден момент не треба да се почувствуваат дека се сами. Исто така покрај грижата за детето тие треба да ги разберат родителите и кога е возможно да им дозволат посета на своето дете, бидејќи тоа допринесува за да се забрза лечењето на самото дете.

Сè повеќе бебиња и дечиња помлади од три години патат од анемија, па затоа е потребно посебно внимание да се обрати на исхраната на детето и да се посоветуваат родителите да им даваат храна која што е разнообразна и да биде богата со витамини и минерали. Исто така треба да се избегнуваат многу благи работи, зачинати работи и друга храна која не содржи доволно минерали и витамини. Болести на крвта можат да настанат кога се менува бројниот однос на крвните зрнца, било да се зголемуваат или намалуваат.

Анемијата е состојба кога има намалување на масата на црвените крвни клетки и поради овие причини се јавуваат здравствени проблеми. Црвените крвни зрнца содржат хемоглобин, тој го пренесува кислородот до сите ткива во човековото тело.

Анемијата ја намалува способноста на крвта да го пренесува кислородот кој што е потребен за живот на ткивата и органите на човекот.

Најчувствителни органи на човекот при недостаток на кислород се : мозокот и срцето. Заради тоа настануваат пречки како што се: главоболка, физички замор; психички замор, паѓање во бесознание, бледило на лицето , бледило на усните, вртоглавица, зуење во ушите и друго. Токму поради оваа причина не е

возможно нормално функционирање на самиот организам. Сè повеќе новороденчиња и дечиња кои се помлади од три години патат од анемија. Поголем број од случаевите на анемијата кај децата не е опасна и може лесно да се излекува. Најчесто се јавува поради неправилната исхрана којашто е слаба со витамини и минерали. Постојат повеќе видови на анемии, а најчеста е онаа која е условена од недостаток на железо. Главна причина поради појава на анемија е неправилната исхрана односно не се внесуваат препорачаните дневни количини на витамини и минерали, а организмот не може сам да ги синтетизира. Исто така причина за анемија понекогаш може да биде и ситно скриено крвавење во дигестивниот тракт, поради што се губи крв односно се губи железо, а тоа може да се случува поради алергија на кравјо млеко. Анемијата може да биде предизвикана исто така и од вродени нарушувања во градбата на цревните крвни зрнца односно кога тие се со абнормален облик и се распаѓаат пред време.

Најчести симптомите кои се јавуваат кај децата кои се заболени од анемијата се: бледило, намален апетит, многу често се јавуваат инфекции, зголемена слезина се среќава кај 10 до 15 проценти од заболените деца.

Проблеми со концентрацијата и помнењето; Замор ; Бледило на лицето, усните и ноктите; Сонливост; Зуење во ушите; Вртоглавици ; Брзо чукање на срцето и др. Децата кои се анемични многу побрзо се заморуваат од останатите деца и исто така се жалат на поспаност, малаксаност, спијат подолг временски период и друго. Исто така е карактеристично тоа што овие деца имаат послаба концентрација и послабо паметат од останатите деца.

Бледилото е еден од главните симптоми на анемијата, но само доколку родителите забележат дека детето е бледо, а претходно не било.

Возраст	Mg
Бебиња (0 – 6 месеци)	65
Бебиња (6 – 12 месеци)	80
Деца (1 -3 год.)	150
Деца (4-8 год.)	200
Деца (9-13год.)	300
Возрасни (над 14 год.)	400

Табела 1. Препорачани дневни количини на фолна киселина

Возраст	Mg
Бебиња (0-6 месеци)	0,4
Бебиња (7-12 месеци)	0,5
Деца (1 до 3 год)	0,9
Деца (4-8 год.)	1,2
Деца (9-13 год.)	1,8
Возрасни (над 14 год.)	2,4

Табела 2. Препорачани дневни количини на витаминот Б12

Возраст	Mg/ дневна доза
Деца (7-12 месеци)	11
Од 1- 3 години	7
Од 4- 8 години	10
Од 9-13 години	8

Табела 3. Препорачани дневни дози на железо кај деца до 13 годишна возраст

Цели на трудот

1. Прикажување на бројот на заболени деца од анемија во период од 2012 – 2013 година ;
3. Детекција на причинителите кои доведуваат до појава на анемија ;
4. Графички приказ на заболените деца по возраст и пол.

Материјал и методи на работа-Во реализација на поставената цел применет е дескриптивен метод на прибирање и статистичка обработка на податоците во градот Штип. Главна цел е прикажувањето на статистичкото движење на бројот на заболени деца од анемија која е предизвикана од дефицит на железо во Штип во 2012 и 2013 година. Опфатен е периодот од 2012-2013година. Користени се податоци од: ЈЗУ- Клиничка болница-Штип; ЈЗУ Центар за јавно здравје – Штип.

1. Број на заболени новороденчиња и деца од анемија поради дефицит на железо во Штип во 2012 година по возраст и пол

<u>Анемија поради дефицит на железо</u>	
Пол	Број на заболени деца од анемија во 2012 година
Машки	568
Женски	589

Табела 1. Број на заболени новороденчиња и мали деца од анемија поради дефицит на железо во Штип во 2012 година според полот

<u>Анемија поради дефицит на железо</u>													
Возраст	< 3 месеци		3 – 5 месеци		6 – 11 месеци		1 – 2 години		3 – 4 година		5 – 6 години		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Број на заболени деца	54	45	53	56	176	144	164	199	67	71	57	74	
Вкупно :	99		109		320		363		138		131		

Табела 2. Број на заболени новороденчиња и деца од анемија поради дефицит на железо во Штип во 2012 година по возраст

2. Број на заболени новороденчиња и деца од анемија поради дефицит на железо во Штип во 2013 година по возраст и пол

<u>Анемија поради дефицит на железо</u>	
Пол	Број на заболени деца од анемија во 2013 година
Машки	538
Женски	436

Табела 3. Број на заболени новороденчиња и мали деца од анемија поради дефицит на железо во Штип во 2013 година според полот

Анемија поради дефицит на железо

Возраст	< 3 месеци		3 – 5 месеци		6 – 11 месеци		1 – 2 години		3 – 4 година		5 – 6 години	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
Број на заболени деца	69	54	45	36	180	149	155	114	53	54	36	29
Вкупно :	123		81		329		269		107		65	

Табела 4. Број на заболени новороденчиња и мали деца од анемија поради дефицит на железо во Штип во 2013 година според возраст
Резултати и дискусија

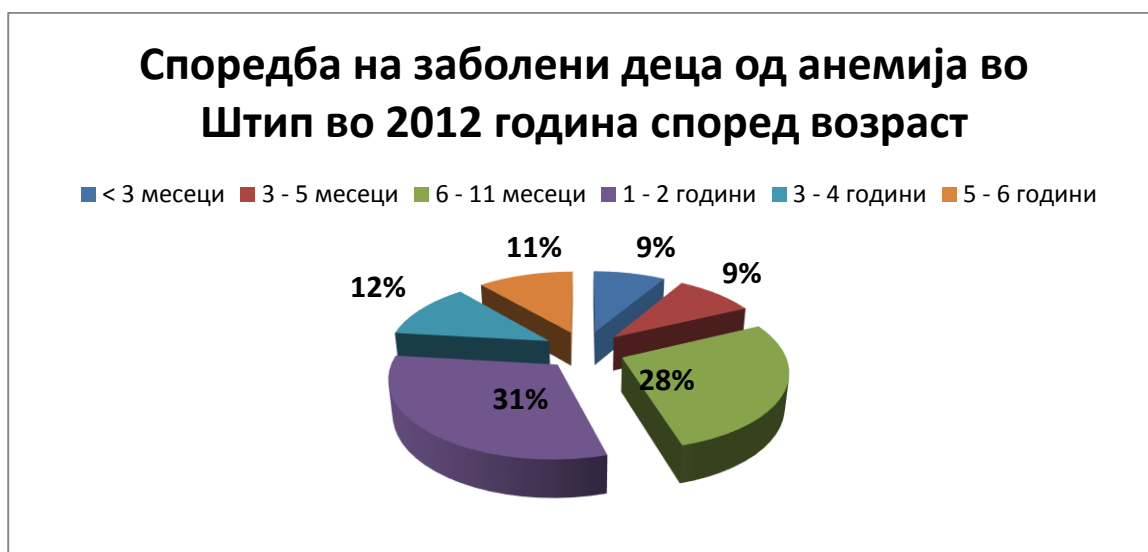
Графикон 1. Споредба на заболени лица од анемија поради дефицит на железо во период од 2012-2013г.

3. Споредба на заболени лица од анемија поради дефицит на железо во период од 2012 – 2013 година според полот

Според статистичките методи што ги искористивме за изработка на резултатите може да се види дека во 2012 година има вкупно 1157 заболени новороденчиња и мали деца до 6 годишна возраст, од кој 568 биле машки, а останатите 589 биле женски. Додека во 2013 имало вкупно 974 заболени деца и тоа 538 биле машки, а 436 биле женски. Од претходно наведеното може да се заклучи дека :Во 2012 имало поголем број на заболени лица во споредба

со 2013 година. Според полот во 2012 година имало повеќе заболено женски деца, додека во 2013 година имало повеќе машки деца заболено од анемија. Во 2013 има намалување на бројот на заболени деца од анемија до 6 годишна возраст и тоа бројот на машки деца е намален за 30 деца, а бројот на женски деца е намален за 153.

Споредба на заболени деца од анемија поради дефицит на железо во Штип во 2012 и 2013 година според возраст

Графикон 2. Споредба на заболени деца од анемија поради дефицит на железо во Штип во 2012 година според возраст

Графикон 3. Споредба на заболени деца од анемија поради дефицит на железо во Штип во 2013 година според возраст

Според графиконот бр. 2 и 3 може да се дојде до следниот заклучок : Во 2012 година имало најмногу заболени деца од 1 – 2 годишна возраст и тоа вкупно 363. Додека најмал број на заболени се деца до 3 месечна возраст.

Во 2013 година најмал е бројот на анемични деца од 5 – 6 години, додека најголем број имало деца кои се од 6 – 11 месечна возраст. Доколку се споредат графикон број 1 и 2 ќе се забележи дека има намалување на бројот на анемични деца од 2012 година од 3 до 5 месеци и од 1 – 6 годишна возраст. Зголемување на бројот на анемични деца во 2013 година има кај новороденчињата до 3 месечна возраст и кај деца од 6 до 11 месеци.

Заклучок

Од претходно наведеното може да се заклучи дека малите деца се најмногу емоционално врзани за својата мајка, па затоа детето кога е болно и кога треба да се одвои од својата мајка предизвикува стрес кај самото дете. Сè повеќе новороденчиња и дечиња патат од анемија. Анемијата претставува состојба кога има намалување на масата на црвените крвни клетки и поради овие причини се јавуваат здравствени проблеми. Децата кои се анемични многу побрзо се заморуваат од останатите деца и исто така се жалат на поспаност, малаксаност, спијат подолг временски период и друго. Постојат повеќе видови на анемија, но една од најчестите причини за појава на анемија е поради дефицит на железо. Според статистичките методи што ги искористивме за изработка на резултатите може да се види дека во 2012 година има вкупно 1157 заболени новороденчиња и мали деца до 6 годишна возраст, од кој 568 биле машки, а останатите 589 биле женски. Додека во 2013 имало вкупно 974 заболени деца и тоа 538 биле машки, а 436 биле женски.

Користена литература

1. Гордана Панова – Комуникациски вештини – УГД – ФМН (2010)
2. Гордана Панова – Медицинска етика – УГД – ФМН (2010)
3. Гордана Панова – Нега на болен – УГД – ФМН – 2010
4. Национално истражување за исхрана на Република Македонија
5. <http://www.iph.mk/images/stories/PDF/unicef%20mak%20studija.pdf>
6. Никола Камчев - Хематологија – УГД – ФМН (2009)
7. <http://doktori.mk/element/view/4d8f31da87ad8/naicest-vid-anemija-i-prirodno-lekuvanje>
8. http://centarzaprirodnamedicina.blogspot.com/2013/02/blog-post_13.html

